

רב-שיח: תפקיד האינטלקטואל הפלסטיני במצב הפוליטי העכשווי

מרכז מדה אל-כרמל ארגן בחודש יוני 2010 רב-שיח בנושא "תפקיד האינטלקטואל הפלסטיני במצב הפוליטי העכשווי". רב-השיח התנהל על רקע ההחמרה המסוכנת ברדיפות הפוליטיות, בהסתה ובניסיונות ההפחדה והטרור, שהפכו לסכנה קיומית המרחפת מעל ראשי המנהיגים הערבים והציבור הערבי כאחד. רב-השיח עסק בספר חדש מאת החוקרת הוניידה ע'אנם, מנכ"לית מרכז מדאר – המרכז הפלסטיני למחקרים ישראליים: לבנות את האומה מחדש אינטלקטואלים פלסטינים בישראל (ירושלים: מאגנס, 2010). את הדיון פתח והנחה החוקר אמטאנס שהאדה (ממרכז מדה אל-כרמל), אשר הציג כמה שאלות שבהן עוסק הספר לגבי תפקיד האינטלקטואל ולגבי הבנתו וניתוחו את המצב הפוליטי העכשווי. ד"ר אסמאעיל נאשף, המרצה בחוג מדעי החברה באוניברסיטת בן-גוריון בבאר שבע, היה ראשון הדוברים והתייחס בהרצאתו לחשיבות אי-העתקת ההגות לרמה הפוליטית במובן המיידי והישיר, בייחוד על רקע העובדה שההקשר הפלסטיני הפוליטי הוא חלק מהמשבר. לאחר מכן ניתח ד"ר נאשף את ספרה של ד"ר ע'אנם, בקשרו אותו לתפקיד האינטלקטואל ובעמדו על תרומתו ועל הישגיו של הספר.

ד"ר אחמד סעדי, מן החוג למדעי המדינה באוניברסיטת בן-גוריון בבאר שבע, הציג ניתוח תמציתי לספר והתייחס לתפקיד האינטלקטואל בימינו אלה. הוא סקר את התמורות ההיסטוריות שחלו בתפקיד זה, דרך מגוון אידאולוגיות. ד"ר סעדי טען שהתפקיד של האינטלקטואל בהקשר האסלאמי הערבי הקלסי הוא המאבק בעוולות. לדבריו בעולם השלישי שמור לאינטלקטואל תפקיד חשוב בעיצוב התודעה הלאומית.

בתגובתה לשתי ההרצאות אמרה ד"ר ע'אנם בין השאר את הדברים האלה: "נכון שגבולות הסוגיות שהעסיקו את האינטלקטואלים, וגבולות השיח, הם-הם גבולות המשבר. המרחב שבו נע האינטלקטואל הפלסטיני הוא הגבול שנשלט על ידי יחסי האדון והעבד". היא ציינה שהספר מנתח את הדברים עד שנת 2000 ולא מעבר לכך.